d.d. 28-06-2021

gemeente Dinkelland

verslag

Technisch Overleg Natura 2000 AVAV en LEM

Datum: Dinsdag 14 juni 2021 - 16:00-17:00 uur
Locatie: Teams-overleg
Deelnemers: Bijpraten deskundigen

Aanwezig:

- [redacted], LTO/particuliere eigenaren
- [redacted], LTO/particuliere eigenaren
- [redacted], voor AVAV aanwezig,+
  [redacted], voor LEM (later nagevraagd door JHS) , waterschap Vechtstromen
- [redacted], Staatsbosbeheer
- [redacted], projectteam
- [redacted], provincie Overijssel
- [redacted], provincie Overijssel
- [redacted], gemeente Dinkelland
- [redacted], projectteam
- [redacted], projectteam (verslag)

[redacted] opent en heet de deelnemers welkom.

1. Vaststelling bespreekpunten

Er zijn geen aanvullingen op de agenda.

2. Mededelingen

[redacted] en [redacted] zijn niet aanwezig. Verder zijn er geen mededelingen gedaan.

3. Stand van zaken modelleringen

- AVAV
  [redacted] geeft een korte toelichting op de door RHDHV opgeleverde verschilkaarten van AVAV.
  Wareco en Aequator hebben de data al ontvangen voor hun vervolgonderzoeken.
  Deelnemers TO verzoeken om correctie van de foutjes uit het oude model om de verschilkaarten "zuiver" te maken. Actie [redacted]
  RHDHV is nu bezig met duurlijnen en tijdstijghoogten die ook van belang zijn voor geschiktheidsbeoordelingen door Aequator.
- LEM
  Voor LEM wordt nog gerekend aan het grondwatermodel. Er zijn nog wat vraagtekens over correcte invoer van OLF. Deze week wordt nieuw OLF model gebouwd, volgende week worden deze gerund. [redacted] vraagt om mailwisseling hierover met hem te delen.
  Actie [redacted]

4. Stand van zaken Inrichtingsplan

- LEM
- Sulfaatproblematiek Lemselermaten-Zuid
  Notitie over dit onderwerp is eerder gedeeld in het TO en was ook als bijlage aan agenda van dit overleg toegevoegd.
  Bilateraal heeft er al enige afstemming over dit onderwerp plaatsgevonden, maar er blijven verschillen van inzicht. [redacted] verzoekt alle deelnemers tijdens het TO daarom om afzonderlijk hun mening te geven, zonder verdere onderlinge discussie.

- [redacted], Waterschap Vechtstromen
  Notitie is goed navolgbaar en kan instemmen met de strekking van de notitie. Het standpunt vanuit Waterschap over de uitkomst van de notitie is neutraal, aangezien er geen waterschapsbelangen en of waterschapsdoelen worden geraakt.

- [redacted], gemeente Dinkelland
  Heeft notitie met [redacted] besproken. Gemeente staat neutraal in de notitie. Vraagt wel aandacht om te voldoen aan N2000 doelstellingen, maar daarbij bij voorkeur wel zo gering mogelijk effect op de omgeving. Notitie verder inhoudelijk akkoord.

- [redacted], LTO
  Heeft notitie met [redacted] besproken, en heeft berekend dat aangetroffen hoeveelheden sulfaat van 1.200 µmol/liter maximaal kunnen leiden tot veenafbraak van 0,015mm/jaar. Als er ook “aangroei” is van organische stof in de vorm van vallend blad en plantenresten, dan heft dit de veenafbraak op. Wat er uit gaat, komt er ook weer in. Die balans “liegt” niet.
  [redacted] vind in de notitie onvoldoende onderbouwing van de voorgestelde sulfaatmaatregel. [redacted] heeft echter geen verklaring voor de afbraak van veen in het gebied onder anaerobe omstandigheden.

  Heeft notitie en het rapport van o.a. [redacted] met [redacted] besproken, en heeft met dezelfde rekenmethode berekend dat aangetroffen hoeveelheden sulfaat van 1.200 µmol/liter maximaal kunnen leiden tot veenafbraak van 0,015mm/jaar. Het is fysiek niet mogelijk dat dergelijke sulfaatconcentraties meer veen afbreken, dat is een kwestie van een ionenbalans. Als er daarnaast ook “aangroei” is van organische stof in de vorm van vallend blad en plantenresten, zou dit zelfs de veenafbraak kunnen opheffen.
  [redacted] vind daarom in de notitie onvoldoende onderbouwing dat mest de oorzaak is van de slechte staat van het veen. Het wordt gesteld, maar niet gekwantificeerd. De notitie is daarom geen onderbouwing dat mestbeperking een nuttige maatregel is. [redacted] vraagt [redacted] later in de discussie alsnog om zo’n kwantificering, maar daar gaat [redacted] niet op in omdat de ionenbalans volgens [redacted] niet op deze wijze berekend kan worden. Deze is afhankelijk van de beschikbare ionen in de Lemselermaten. De berekening gaat uit van een andere situatie. Wel wil [redacted] dit navragen bij [redacted]
  [redacted] heeft geen verklaring voor de slechte staat van het veen in Lemselermaten. Het is volgens [redacted] dan onvoldoende om alleen de bemesting hiervoor als oorzaak aan te wijzen.

- [redacted], LTO
  In het overleg met [redacted] is al aangegeven dat een gedegen bodem-/grondwateranalyse

van het veen onder het Habitat zelf ontbreekt, zoals dat bijv. wel in het Springendal is gedaan (rapport door [redacted] doorgemaild). Ook is niet aangegeven wat de grondwaterstanden waren bij de 2 metingen op landbouwgrond (gaat om analyses bodemvocht en niet om grondwater en om micromol/l ipv mmol/l). [redacted] geeft aan dat de peilbuizen (B28H1879-001 en GMW0000000020216-001) die bij de 2 meetpunten op de landbouwgrond liggen in 2018 en 2019 uitzakten tot 2.00 m of meer onder mv. Een dergelijke verlaging van de grondwaterstand kan ook leiden tot pyrietafbraak. Ook in de jaren '80 was de depositie van sulfaat groot wat nu in zijn verhoogd in het diepe grondwater wordt aangetroffen. Het is met de notitie niet aangetoond dat sulfaat uit de landbouw verantwoordelijk is voor de veenafbraak in LEM (andere oorzaken zijn niet uitgesloten en besproken). Het uit gebruik halen van landbouwgrond is "not-done", zeker niet op basis van éénmalige meting. Bovendien treedt in een nattere situatie (effecten van maatregelen op hydrologie zijn ook niet in beschouwing genomen) in de toekomst denitrificatie op en is er geen N-probleem meer.

- [redacted], Staatsbosbeheer
  Er is juist maaiveld daling geconstateerd op de laagste en natste plekken, waar dus de grondwaterstand al aan maaiveld zit, in het Dolland-beekdal. In het Dolland-beekdal is het probleem zelfs nog groter dan in de maatjes aan de noordkant van het gebied. Daling is het gevolg van anaerobe (zonder zuurstof bij hoge grondwaterstanden) veenafbraak onder invloed van de hoge sulfaatgehalten.
  Het Natura 2000 beheerplan geeft een uitgebreide beschrijving en onderbouwing van het effect van sulfaat verrijkt grondwater op de instandhoudingsdoelen. Het in het kader van het gebiedsproces nader uitgevoerde onderzoek laat zien dat de sulfaatbelasting in het dal van de Dollandbeek ca 3x zo hoog is dan in het dal van de Weerselerbeek waarbij is aangetoond dat verhoogde sulfaatgehaltes direct te relateren zijn aan de uitspoeling van nitraat in het aangrenzende landbouwgebied (onderzoeken B-ware).
  In reactie op [redacted] stelt [redacted] dat veenafbraak niet eenvoudig (niet zomaar met de formule van [redacted] in een aantal mm is te kwantificeren. [redacted] heeft het daar over een specifieke situatie in een heel ander gebied. Bovendien is duidelijk dat in de Lemselermaten, zelfs in de meest natte delen, geen sprake is van actieve veenvorming, als gevolg van verdroging en toestroming van vermest (sulfaatrijk) grondwater.
  In reactie op [redacted] stelt [redacted] dat de peilbuizen in het Dolland-beekdal niet verder uitzakken dan enkele decimeters en dat een lage grondwaterstand daar dus niet de oorzaak kan zijn van de grote veenafbraak die is geconstateerd. Ook zijn er langjarige meetreeksen van peilbuizen in de maatjes en is gebruik gemaakt van meerjarige data t.a.v. sulfaatgehalten van Vitens m.b.t. ruwwaterkwaliteit rond Weerselo. Er is dus zeker geen sprake van één sulfaatmeting. Zie nadere informatie in het beheerplan N2000 en de rapporten waar in het beheerplan naar verwezen wordt.
  Daarnaast stelt Staatsbosbeheer dat het de vraag is of het vrijmaken van bemesting in de 10-jaarszone bemestingsvrij voldoende is om de belasting met sulfaatrijk grondwater in voldoende mate te verminderen.
  Staatsbosbeheer kan zich vinden in de inhoud van de notitie en de daarin voorgestelde maatregelen. Als er al sprake is van twijfel zit hem die meer of de voorgestelde maatregelen (bemestingsvrij maken van de 10 jaar zone) voldoende zijn om de belasting met sulfaat verrijkt grondwater dusdanig te verlagen dat de instandhoudingsdoelen kunnen worden behaald.

- [redacted], provincie Overijssel
  Stelt dat het voorzorgbeginsel voor de provincie erg belangrijk is. Sulfaat heeft invloed op de wortelzone en is voor het in stand houden van de uniek plantengroei van LEM verre van optimaal. De Provincie kan hiermee instemmen met de notitie en staat achter de conclusies die zijn gesteld.
  T.a.v. de 30 jaarzone het volgende voorstel: bovenstrooms iets doen aan nitraatinspoeling en dat door monitoring goed volgen om te kijken wat er in de praktijk gebeurd.

- [redacted], provincie Overijssel
  Uiteenzetting in de notitie is goed te volgen. Hydrologie is door [redacted] niet nagerekend maar voor hem wel duidelijk.

- [redacted], Projectteam
  Er was/is onzekerheid over de bron van het sulfaat. B-ware heeft daarom verschillende onderzoeken uitgevoerd in en rondom het gebied. Eén van de onderzoeken toont aan dat nitraat via pyriet wordt omgezet in sulfaat en dat dat de oorzaak is van de geconstateerde veenafbraak.
  Ook [redacted] heeft in een eerder opgestelde notitie aangegeven dat er anaerobe veenafbraak plaatsvindt onder invloed van sulfaat (Zie Beheerplan Lemselermaten).

  In reactie op [redacted] B-ware heeft ook diep bemonsterd. Aangetroffen hoeveelheden van 1.200 µmol/liter duiden op lokale en regionale aanvoer van sulfaat. Er is op puntlocaties bemonsterd en de resultaten kwamen overeen met eerdere metingen van o.a. Vitens.
  [redacted] staat achter de notitie en de uitnodiging aan [redacted] en [redacted] voor een veldbezoek blijft staan.

  In reactie op [redacted] De aangroei van organische stof staat los van de veenafbraak die er onder plaatsvind. Als het zo zou zijn zoals [redacted] dit aangeeft is er immers geen sprake van veenafbraak in anaerobe omstandigheden.

- [redacted], projectteam
  Geeft aan dat een weergave van het overleg over de notitie Sulfaat via het Projectkernteam naar de PG gaat. Het is dan aan de PG om over de notitie te besluiten.

- [redacted], projectteam (verslag)
  Spreekt de wens uit dat de notitie uiteindelijk voor iedereen voldoende helderheid biedt en dat met het nog in te richten vervolgonderzoek van B-ware onzekerheden zo veel mogelijk kunnen worden weggenomen.

Rondvraag en sluiting

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen